

DEMENCA aCROsSLO
Poboljšanje kakvoće života osoba s demencijom u prekograničnom području

PLAN OSPOSOBLJAVANJA

2.3.2017.

Projekt DEMENCA ACROSSLO sufinancira EFRR u okviru Programa suradnje.

Kazalo

Uvod	2
Kurikulum Plana osposobljavanja Demenca aCROsSLO	3
I. Dio: Uvod u demenciju i osnove njege, skrbi i brige za osobe s demencijom i značaj psihosocijalnog pristupa	4
II. dio: Rad s osobama s demencijom i njihovom rodbinom	5
III. dio: Integracija rada i upravljanje procesima njege i skrbi	6
Tablični pregledi modula te ciljeva, sadržaja i ishoda tema Plana osposobljavanja Demenca aCROsSLO	8
1. MODUL: Uvod u demenciju i osnove njege, skrbi i brige za osobe s demencijom	10
2. MODUL: Uzročnici, simptomi i upravljanje simptomima demencije	11
3. MODUL: Komunikacija i stres	12
4. MODUL: Ne farmakološke i farmakološke terapije	13
5. MODUL: Planiranje, praćenje i evaluacija rada s OSD	14

Uvod

Na temelju Analize postojećih metoda rada s osobama oboljelim od demencije provedene u domovima umirovljenika partnera projekta *Demenca aCROsSLO*, novih otkrića i pristupa, kao i mnogobrojnih konzultacija između partnera, vodeći partner za tu cjelinu – Hrvatska udruga za Alzheimerovu bolest (PP5), pripremio je u skladu s odrednicama Projekta *Demenca aCROsSLO* prijedlog Plana osposobljavanja kojeg je nakon usklađivanja i dopuna na razini partnerstva odobrio Projektni odbor na sastanku u Kopru 2.3.2017.

Plan osposobljavanja koji se obrazlaže u nastavku, određuje:

1. Sadržaj osposobljavanja uz priložene kompetencije koje moraju učesnici usvojiti;
2. Način provedbe;
3. Vremenski okvir osposobljavanja;
4. Ciljne skupine određenih osposobljavanja.

1. Sadržaj osposobljavanja, ciljevi i kompetencije

Plan osposobljavanja podijeljen je u tri cjeline, a obuhvaća ukupno 12 tema. Svaka cjelina sadrži jedan do tri tematska modula. Svaka tema obrađuje se unutar 3 školska sata tijekom kojih su podjednako zastupljena tematska predavanja, interaktivan rad s osobama koje će biti obuhvaćene Planom osposobljavanja, te analize primjera iz prakse.

Detaljni opis sadržaja, ciljeva i kompetencija Plana osposobljavanja obrazložen je u nastavku.

2. Način i mjesto provedbe

U izvođenju Plana osposobljavanja koristit će se suvremene tehnike koje se temelje na aktivnoj suradnji sudionika i nude dovoljno mogućnosti za primjenu teorije u praksi. Sudionici osposobljavanja će dobiti konkretna znanja, vještine i alate koje će moći primijeniti u svom svakodnevnom radu i na taj način provjeriti njihovu učinkovitost. Nositelji izvedbe predavanja/radionica su naizmjenično projektni partneri PP5 (HUAB) i PP6 (NIJZ). Edukacijski materijali bit će objedinjeni u elektroničkom obliku na internetskim stranicama Projekta *Demenca aCROsSLO* i dostupni široj javnosti na oba jezika.

Zbog brojnosti zaposlenika koji će biti obuhvaćeni Planom osposobljavanja, istovjetna predavanja/radionice će se ponavljati u domovima umirovljenika partnera u Umagu i u Izoli. Radi ekonomičnosti izvedbe, predavanjima/radionicama u Izoli prisustvovat će i zaposlenici iz Obalnog doma umirovljenika Kopar.

3. Vremenski okvir osposobljavanja

Plan osposobljavanja provest će se u razdoblju od sredine ožujka do sredine lipnja 2017.

4. Ciljne skupine određenih osposobljavanja

Prvi modul osposobljavanja, koji je uvodnog karaktera, namijenjen je i prilagođen svim ciljnim skupinama: rukovodećem kadru, stručnom kadru i tzv. pomoćnom osoblju.

Primarna ciljna skupina drugog, trećeg i četvrtog modula osposobljavanja usmjerena je prvenstveno stručnom kadru srednjeg stupnja obrazovanja.

Peti modul osposobljavanja namijenjen je primarno visokoobrazovanom stručnom i rukovodećem kadru.

Kurikulum
Plana osposobljavanja
Demenca aCROsSLO

I. Dio: Uvod u demenciju i osnove njege, skrbi i brige za osobe s demencijom i značaj psihosocijalnog pristupa

1. Modul: Uvod u demenciju i osnove njege, skrbi i brige za osobe s demencijom

Što je demencija i kako pomoći osobama koje žive s njom?

Svrha 1. dijela je omogućiti svim ciljnim skupinama razumijevanje razloga nastanka simptoma demencije, prvenstveno umanjenja spoznajnih sposobnosti i promjena ponašanja i da odgovarajućim načinima ophođenja i njege, posebice psihosocijalnim pristupom, možemo pomoći osobama s demencijom da ostvare bolju ili održe postojeću kakvoću života i pomoći obiteljskim skrbnicima.

I. dio Plana osposobljavanja obuhvaćen je jednim modulom predavanja koji sadrži tri teme:

1. Tema: Uvod u demenciju, njezine uzročnike i posljedice; 10 znakova Alzheimerove bolesti; Razumijevanje kognitivnih promjena i mogućnosti održavanja preostalih kognitivnih sposobnosti osoba s demencijom.

- Cilj ove teme je omogućiti opće razumijevanje prirode neuro-degenerativnih bolesti, među kojima je Alzheimerova bolest najzastupljenija, i uočavanja kako se posljedice tih bolesti izražavaju simptomima demencije, odnosno po čemu ih i kako možemo prepoznati.
- Time će biti stvorena podloga za razumijevanje umanjenja spoznajnih sposobnosti te promjena psihičkih stanja i načina ponašanja osoba s demencijom.

2. Tema: Osnove njege i skrbi o osobama s demencijom (osobine, želje i potrebe osoba s demencijom i njihove rodbine); Upravljanje dnevnim rutinama.

- Ova tema treba omogućiti opće razumijevanje želja i potreba, mentalnih stanja, promjene ponašanja i posebice faza umanjenja kognitivnih sposobnosti osoba s demencijom.
- Posebno će biti predstavljeni načini pomoći osobama s demencijom pri obavljanju njihovih svakodnevnih aktivnosti s naglaskom na neke osnovne stvari koje dio osoba koje obavljaju tzv. pomoćne poslove nikako ne bi smjele raditi.
- S obzirom na pretpostavku da dio niže kvalificiranog osoblja neće pratiti složenije teme kasnijih predavanja, u ovom modulu/bloku bit će obrađeni osnovni modeli komunikacije s osobama s demencijom i njihovom rodbinom.

3. Tema: Psihosocijalni pristupi te integracija njege i skrbi i njezinog povezivanja s brigom rodbine. Prepoznavanje specifičnih zadataka u njezi i skrbi i poveznica neophodnih za timski rad u praksi.

- Zadaća ove teme jest predstaviti kako psihosocijalnim i individualiziranim oblicima integrirane njege i skrbi koja vrednuje ličnost i potrebe osoba s demencijom možemo pomoći osobama s demencijom da ostvare bolju ili što duže održe postojeću kakvoću života i samostalnost, a time i kvalitetu njege i skrbi koji im domovi pružaju.
- Usvajanje ove teme stvorit će podlogu stručnom kadru za razumijevanje svih ostalih obrazovnih tema koje šire saznanja o psihosocijalnim pristupima i psihosocijalnim metodama rada s osobama s demencijom i njihovom rodbinom, te na kraju, načinima praćenja ishoda psihosocijalnih pristupa osobama s demencijom.

II. dio: Rad s osobama s demencijom i njihovom rodbinom

Svrha 2. dijela je omogućiti usvajanje znanja i vještina potrebnih za praktičnu primjenu stručnih psihosocijalnih i zdravstvenih pristupa u radu s osobama s demencijom. Ovaj dio Plana osposobljavanja obuhvaćen je s tri modula koji sadrže ukupno sedam tema. Primarna ciljna skupina drugog, trećeg i četvrtog modula osposobljavanja usmjerena je prvenstveno prema stručnom kadru srednjeg stupnja obrazovanja.

2. Modul: Uzročnici, simptomi i upravljanje simptomima demencije

Kako se demencija razvija i kako upravljati promjenama ponašanja?

4. Tema: Uzročnici i simptomi demencije (vrste i tijek promjena ponašanja i psihičkih poremećaja)

- Cilj ovog modula je stručnije objasniti i omogućiti bolje razumijevanje simptoma demencije. Ova tema će zato predstaviti simptome demencije koji se izražavaju promjenama ponašanja osoba s demencijom i promjenama njihovih psihičkih stanja. Razumijevanje i sposobnost uočavanja i razlikovanja ovih promjena osnova su za odlučivanje o tome kojim psihosocijalnim odnosno farmakološkim i ne farmakološkim metodama možemo utjecati na dobrobit osoba s demencijom.
- Sljedeća tema „Upravljanje simptomima demencije“ izravno se nastavlja na ovu temu.

5. Tema: Upravljanje promjenama ponašanja i psihičkim stanjima osoba s demencijom

- Ova tema treba prikazati u kojim fazama razvoja demencije je na koji način moguće prvenstveno ne farmakološki, tj. na psihosocijalni način upravljati neželjenim oblicima ponašanja i psihičkih stanja osoba s demencijom.
- Cilj ove teme je zaokružiti i objediniti saznanja prethodne i ove teme kako bi se razumljivo koje spoznajne mogućnosti osoba s demencijom možemo podržati i tako im omogućiti da samostalno ili uz podršku održavaju kakvoću svojeg života i socijalnu uključenost.

3. Modul: Komunikacija i stres

Kako komunicirati s osobama s demencijom i njihovom rodbinom i kako na njih utječe stres i okoliš?

6. Tema: Osnovne komunikacijske vještine s naglaskom na komunikaciju s rodbinom oboljelih.

- Cilj ove teme je objasniti osnovne odrednice komunikacije i pripadajućih vještina u razgovoru s osobama koje nemaju kognitivnih umanjena. Posebna pažnja posvetit će se empatiji (često nejasno definiranoj kao emocionalna komunikacija) i procesima kako primatelj poruke stvara njezina značenja.
- Time će biti stvorena podloga za bolje razumijevanje tehnika komuniciranja s osobama s demencijom, teme koja se na ovu nadovezuje.

7. Tema: Komunikacija s osobama s demencijom i njihovom rodbinom, upravljanje stresom njegovatelja i skrbnika.

- Zadaća ove teme je produbiti poznavanje tehnika komuniciranja s osobama s demencijom i njihovom rodbinom te objasniti načine prepoznavanja i ublaživanja stresa formalnih i neformalnih njegovatelja.
- Uz ostalo, ova tema će raspraviti faktore utjecaja na komunikaciju i interakciju s osobama s demencijom u pojedinoj fazi razvoja simptoma demencije.

- Posebno će se obraditi načini prepoznavanja i otklanjanja stresa formalnih i neformalnih njegovatelja.

8. Tema: Utjecaj okružja (uređenja institucionalnog i privatnog okružja) na kakvoću života osoba s demencijom.

- Cilj ove teme je zorno predstaviti kako percipiramo prostor i kako okružje utječe na život osoba s demencijom. Posebno će biti predstavljene preporuke uređenja ključnih prostorija u domovima umirovljenika kako i načini kojima možemo postojeće prostore prilagoditi potrebama osoba s demencijom i na taj način spriječiti neka njihova neželjena ponašanja i psihička stanja.
- U okviru ove teme analizirat će se i primjeri signalizacije prikladne osobama s demencijom i mogućnosti sprječavanja njihovog lutanja.

4. Modul: Ne farmakološke i farmakološke terapije

Kako ne farmakološke i farmakološke terapije utječu na osobe s demencijom?

9. Tema: Ne farmakološke terapije (pregled osobina i djelotvornosti s primjerima ne farmakoloških terapija)

- Cilj ovog modula je predstaviti najčešće ne farmakološke terapije koje se koriste u radu s osobama s demencijom. Bit će predstavljene u četiri cjeline: (a) kognitivne i emocionalne terapije, (b) terapije kreativnim izražavanjem, (c) terapije stimulacijom osjetila i (d) okupacijske terapije. Za svaku od njih obrazložiti će se mogućnosti da neko vrijeme poboljšaju, ublaže ili otklone psihičke pojave i neželjena ponašanja osoba s demencijom.
- Motivacijske tehnike će se predstaviti praktično.

10. Tema: Farmakološke terapije (lijekovi i popratne pojave), specifičnosti zdravstvene njege osoba s demencijom i upravljanje s boli

- Zadaća ove teme je objasniti specifičnosti zdravstvene njege i farmakoloških terapija u tretiranju neurodegenerativnih bolesti i psihičkih stanja osoba s demencijom, kao i situacije u kojima njegovatelji trebaju zatražiti pomoć liječnika specijalista.
- Posebna pozornost bit će usmjerena na obrazlaganje popratnih pojava najčešćih farmakoloških terapija kod osoba s demencijom te principi upravljanja s boli kod osoba s demencijom, odnosno prepoznavanja neverbalnih izraza kojim osobe s demencijom izražavaju osjećaj boli.

III. dio: Integracija rada i upravljanje procesima njege i skrbi

5. Modul: Planiranje, praćenje i evaluacija rada s osoba s demencijom

Kako planirati, pratiti i evaluirati rad s osobama s demencijom?

Treći, posljednji dio Plana osposobljavanja sastoji se od jednog modula koji obuhvaća dvije nastavne teme. Namijenjen je prvenstveno osobama koje upravljaju radom odjela za osobe s demencijom u domovima umirovljenika ili programima Pomoć u kući, koordiniraju poslove radnih timova ili predvode njihov rad.

11. Tema: Integralni pristupi, intervencije i metode rada s osobama s demencijom i njihovom rodbinom.

- Ova tema usmjerena je nešto više potrebama socijalnog rada i prema osobi s demencijom usmjerene skrbi. Zato će obraditi specifičnosti tzv. trokuta skrbi o osobama s demencijom (osoba s demencijom – skrbnik – rodbina), pripadajućih načina planiranja psihosocijalnih intervencija i rada s osobama s demencijom i njihovom rodbinom.
- Posebno će se obraditi praktični način kreiranja i korištenja 'portreta osobe s demencijom', knjižice – spomenara koja oslikava psihosocijalni profil korisnika i njegovu povijest.

12. Tema: Način praćenja, planiranja i evaluacije rada s korisnicima doma umirovljenike, posebice s osobama s demencijom.

- Cilj ovog modula je pristupiti pitanjima organizacije rada odjela za osobe s demencijom iz menadžerskog aspekta. Analizirat će se slučajevi iz prakse načela rada ponajboljih domova u svijetu te razmotriti kompetencije i obveze osoba koje predvode radne timove i upravljaju radom odjelima za osobe s demencijom.
- Posebna pažnja posvetit će se praktičnim modelima upravljanja odjelima za osobe s demencijom kako i integralnih načina evaluacije i planiranja rada s osobama s demencijom.

Tablični pregledi modula te ciljeva,
sadržaja i ishoda tema
Plana osposobljavanja *Demenca aCROsSLO*

Pregled tema, mjesta, datuma i izvoditelja Plana osposobljavanja *Demenca aCROsSLO*

Pregled tema, mesta i datuma izvođenja Plana osposobljavanja																									
A. Pomoć u svakodnevnim aktivnostima						B. Rad s osobama s demencijom i njihovom rodbinom												C. Integracija rada i upravljanje							
1. modul Uvod u demenciju, osnove njege, skrbi i brige za osobe s demencijom i značaj psihosocijalnog pristupa						2. modul Uzročnici demencije i načini upravljanja simptomima demencije				3. modul Komunikacija, stres i okruže				4. modul Ne farmakološke i farmakološke terapije				5. modul / 2 teme Planiranje, praćenje i evaluacija rada s osobama s demencijom							
Opći cilj						Objasniti promjene u ponašanju osoba s demencijom i obrazložiti načine upravljanja s njihovim neželjenim oblicima.				Razumjeti faktore utjecaja na komunikaciju i interakciju s osobama s demencijom i rodbinom te usvojiti načine prepoznavanja i otklanjanja stresa formalnih i neformalnih negovatelja. Shvatiti utjecaj okruža na osobe s demencijom.				Razlikovati mogućnosti ne farmakoloških terapija te shvatiti koje osobine i popratne pojave imaju farmakološke terapije.				Usvojiti specifičnosti psihosocijalnog rada s osobama s demencijom i njihovom rodbinom i načine upravljanja demencijom.							
1. tema		2. tema		3. tema		4. tema		5. tema		6. tema		7. tema		8. tema		9. tema		10. tema		11. tema		12. tema			
Sadržaj tema		Uvod u demenciju, njezine uzročnike i posljedice. Razumijevanje kognitivnih promjena OSD i mogućnosti održavanja preostalih kognitivnih sposobnosti OSD.		Načela i značaj psihosocijalnih pristupa njezi i skrbi osoba s demencijom. Suradnja i povezivanje institucionalne skrbi s brigom rodbine i prijatelja osoba s demencijom.		Osnove njege i skrbi o osobama s demencijom. Osobine, želje i potrebe OSD i njihove rodbine. Pristup pomaganju u dnevnim rutinama.		Razlike između izrazitosti simptoma demencije u ranoj, srednjoj i završnoj fazi bolesti. Ponašajni i psihološki znaci demencije, njihovo prepoznavanje, dijagnoza i procjena.		Razumijevanje, procjenjivanje i upravljanje s bojaznima, agresivnošću i depresivnim stanjima osoba s demencijom. Upravljanje emocijama i ponašanjima.		Komunikacijske vještine, proces, načela i vrste komunikacije. Empatija i retorički trokut. Unutrašnji sadržaj poruka. Komunikacija s rodbinom osoba s demencijom.		Faktori utjecaja i načela komunikacije s OSD. Terapeutski učinci komunikacije. Simptomi stresa formalnih negovatelja i skrbnika. Načini sprječavanja i otklanjanja stresa.		Utjecaj okruža (uređenja institucionalnog i privatnog okruža) na kakvoću života osoba s demencijom.		Ne farmakološke terapije (pregled osobina i djelotvornosti s primjerima ne farmakoloških terapija) + motivacijske tehnike		Farmakološke terapije (liijekovi i popratne pojave), specifičnosti zdravstvene njege OSD. Slučajevi koji zahtijevaju pomoć liječnika specijalista.		Trokut skrbi o OSD. Psihosocijalni pristupi, intervencije i metode rada s OSD i njihovom rodbinom. Modeli izrade portreta osoba s demencijom		Principi menadžmenta i standardi rada odjela za osobe s demencijom. Metode procjene, praćenja i evaluacije zdravstvenog i psihosocijalnog statusa osoba s demencijom.	
Mjesto		Izola	Umag	Izola	Umag	Izola	Umag	Izola	Umag	Izola	Umag	Izola	Umag	Izola	Umag	Izola	Umag	Izola	Umag	Izola	Umag	Izola	Umag	Šk. sati	
1. pred.		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	-	3		66
2. pred.		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	-	-	-	60	
Datum		23.3.17.	24.3.17.	30.3.17.	31.3.17.	6.4.17.	7.4.17.	20.4.17.	28.4.17.	4.5.17.	5.5.17.	11.5.17.	12.5.17.	18.5.17.	19.5.17.	25.5.17.	26.5.17.	1.6.17.	2.6.17.	8.6.17.	9.6.17.	12.6.17.	13.6.17.		
Izvođač		NIJZ (PP6)		NIJZ (PP6)		HUAB (PP5)		HUAB (PP5)		NIJZ (PP6)		NIJZ (PP6)		NIJZ (PP6)		HUAB (PP5)		NIJZ (PP6)		HUAB (PP5)		NIJZ (PP6)		HUAB (PP5)	

I. Dio: Uvod u demenciju i osnove njege, skrbi i brige za osobe s demencijom i značaj psihosocijalnog pristupa

1. MODUL: Uvod u demenciju i osnove njege, skrbi i brige za osobe s demencijom		
<i>Što je demencija i kako pomoći osobama koje žive s njom?</i>		
1. TEMA: Uvod u demenciju, njezine uzročnike i posljedice; 10 znakova Alzheimerove bolesti; Razumijevanje kognitivnih promjena i mogućnosti održavanja preostalih kognitivnih sposobnosti osoba s demencijom.		
Cijevi	Sadržaj	Ishodi
Omogućiti razumijevanje razloga nastanka simptoma demencije, prvenstveno umanjena spoznajnih sposobnosti i promjena ponašanja i da odgovarajućim pristupima možemo pomoći OSD da ostvare bolju ili održe postojeću kakvoću života i pomoći obiteljskim skrbnicima.	Opća definicija demencije i razvoja njezinih simptoma, stigme kojom je obavijena i neurodegenerativnih bolesti – uzročnika demencije. Osnovni znaci promjena ponašanja koji ukazuju na Alzheimerovu bolest (pojavu simptoma demencije).	Pomoćno osoblje će nakon usvojenog gradiva moći bolje razumjeti osobe s demencijom i njihove obiteljske skrbnike i kvalitetnije pomagati oboljelima u dnevnim aktivnostima u kućama gdje žive i odgovarajućim odjelima u domovima za starije. Stručno i rukovodeće osoblje će steći bolje uvide u zadatke pomoćnog osoblja u održavanju i pomaganju osobama s demencijom u dnevnim aktivnostima, kao i u osnovna znanja potrebna razumijevanju specijalističkog programa nastave.
2. TEMA: Psihosocijalni pristupi te integracija njege i skrbi i njezinog povezivanja s brigom rodbine. Prepoznavanje specifičnih zadataka u njezi i skrbi i poveznica neophodnih za timski rad u praksi.		
Cijevi	Sadržaj	Ishodi
Objasniti zašto se danas u njezi i skrbi osoba s demencijom sve više koriste psihosocijalni pristupi i prema osobi s demencijom usmjerena njeza i skrb.	Načela i značaj psihosocijalnih pristupa njezi i skrbi osoba s demencijom. Razlika između tradicionalnih i prema oboljelom usmjerenih pristupa u njezi i skrbi. Suradnja i povezivanje institucionalne skrbi s brigom rodbine i prijatelja osoba s demencijom.	Razumijevanjem vrijednosti i mogućnosti koje pružaju psihosocijalni pristupi osobama s demencijom, posebice zahtjeva da oni budu orijentirani prema individualnim potrebama korisnika, polaznici će uvidjeti koristi koje one pružaju ne samo osobama s demencijom, već i formalnim i neformalnim njegovateljima i skrbnicima. To će im omogućiti i lakše praćenje sljedećih tema.
3. TEMA: Osnove njege i skrbi o osobama s demencijom (osobine, želje i potrebe OSD i njihove rodbine); Upravljanje dnevnim rutinama.		
Cijevi	Sadržaj	Ishodi
Predstaviti potrebe osoba s demencijom i očekivanja njihove rodbine i prijatelja kao i pristupa pomaganju osobama s demencijom pri obavljanju njihovih svakodnevnih rutina.	Razumijevanje osobina, želja i potreba osoba s demencijom i njihove rodbine (neformalnih skrbnika). 'Globalna povelja o pravima osoba s demencijom'. Vrednovanje ličnosti osoba s demencijom te promicanje i održavanje njihove samostalnosti. Pogled oboljelog i njegove rodbine na njegu i skrb. Pristup njezi, skrbi i brizi u dnevnim rutinama.	Polaznici će shvatiti zašto trebaju vrednovati ličnost i potrebu za samostalnošću osoba s demencijom, prepoznati potrebu integracije svih oblika njege i skrbi za njih, razloge zašto ona treba biti individualizirana i svoje uloge u tome te prikladnih načina pomaganja osobama s demencijom u njihovim dnevnim aktivnostima i prepoznati osnovne faktore rizika za njih.

II. dio: Rad s osobama s demencijom i njihovom rodbinom

2. MODUL: Uzročnici, simptomi i upravljanje simptomima demencije		
<i>Kako se demencija razvija i kako upravljati promjenama ponašanja?</i>		
4. TEMA: Uzročnici i simptomi demencije (vrste i tijek promjena ponašanja i psihičkih poremećaja)		
Cijevi	Sadržaj	Ishodi
Omogućiti razlikovanje simptoma demencije koje uzrokuju najčešće neurodegenerativne bolesti u različitim fazama njihova razvoja. Razgraničiti simptome demencije od drugih čestih psihičkih smetnji.	Priroda Alzheimerove i drugih najčešćih neurodegenerativnih bolesti. Promjene u mozgu koje uzrokuju neurodegenerativne bolesti i njihove posljedice (fizičke, ponašajne i psihičke). Razlike između izrazitosti simptoma demencije u ranoj, srednjoj i završnoj fazi bolesti. Ponašajni i psihološki znakovi demencije, njihovo prepoznavanje, dijagnoza i procjena.	Razumijevanjem prirode Alzheimerove bolesti drugih najčešćih neurodegenerativnih bolesti i njihovih simptoma, polaznici će bolje shvatiti razloge kognitivnih umanjena u pojedinoj fazi tih bolesti i mogućnosti da se one uspore. To će im omogućiti razlikovanje i procjenjivanje ponašajnih i psiholoških simptoma demencije kao i mogućnosti održavanja preostalih kognitivnih sposobnosti osoba s demencijom.
5. TEMA: Upravljanje promjenama ponašanja i psihičkim stanjima OSD)		
Cijevi	Sadržaj	Ishodi
Predstaviti mogućnosti upravljanja simptomima demencije u različitim fazama bolesti, posebice podržavanja preostalih spoznajnih sposobnosti osoba s demencijom i njihovih mogućnosti da samostalno ili uz podršku njegovatelja i rodbine održavaju svoju samostalnost i socijalnu uključenost.	Razumijevanje, procjenjivanje i upravljanje s bojaznima, agresivnošću i depresivnim stanjima osoba s demencijom. Upravljanje depresijom, halucinacijama, deluzijama i drugim pojavama koje uzrokuju umanjena kognitivnih sposobnosti. Upravljanje emocijama i neželjenim ponašanjima.	Usvajanjem načina procjenjivanja i upravljanja promjenama ponašanja i psihičkim stanjima osoba s demencijom (anksioznost, agresivnost, depresija, halucinacije, deluzije...), polaznici će uvidjeti kojim načinima se može upravljati emocijama i neželjenim psihičkim stanjima i oblicima ponašanja.

3. MODUL: Komunikacija i stres

Kako komunicirati s osobama s demencijom i njihovom rodbinom i kako na njih utječe stres i okoliš?

6. TEMA – Osnovne komunikacijske vještine s naglaskom na komunikaciju s rodbinom oboljelih.

Cijevi	Sadržaj	Ishodi
Objasniti osnovna načela komunikacijskih vještina s naglaskom na komunikaciju s rodbinom i prijateljima osoba s demencijom.	Važnost socijalnih (komunikacijskih) vještina. Komunikacijski proces, načela i vrste komunikacije. Razlika između prijenosa informacije, poruke i značenja. Verbalna, neverbalna i paraverbalna komunikacija. Empatija. Retorički trokut (etos – logos – patos). Unutrašnji sadržaj poruka. Komunikacija s rodbinom osoba s demencijom.	Razumijevanjem kako komunikacijska načela pomažu u interakciji u svakodnevnim situacijama, posebice u komunikaciji s rodbinom, polaznici će lakše usvojiti temeljne modele komunikacijskih pristupa. Ujedno će shvatiti na koji način empatija pomaže u komunikaciji i na koji način primatelji poruka grade njihova značenja.

7. TEMA - Komunikacija s osobama s demencijom i njihovom rodbinom, upravljanje stresom njegovatelja i skrbnika.

Cijevi	Sadržaj	Ishodi
Objasniti načela i tehnike komuniciranja s osobama s demencijom. Predstaviti načine suzbijanja, prepoznavanja i otklanjanja stresa njegovatelja i skrbnika.	Faktori utjecaja i načela komunikacije i interakcije s osobama s demencijom. Razumijevanje neverbalnih izraza osoba s demencijom. Terapeutski učinci komunikacije. Simptomi stresa formalnih njegovatelja i skrbnika. Načini sprječavanja i otklanjanja stresa.	Razumijevanje umanjene komunikacijske sposobnosti osoba s demencijom polaznicima će omogućiti lakše usvajanje tehnika komuniciranja s njima. Ujedno će uvidjeti na koje načine se stres njegovatelja i skrbnika prepoznaje, može spriječiti, umanjiti i otkloniti.

8. TEMA - Utjecaj okruženja (uređenja institucionalnog i privatnog okruženja) na kakvoću života osoba s demencijom.

Cijevi	Sadržaj	Ishodi
Predstaviti kako okruženje utječe na život osoba s demencijom i načine kojima možemo postojeće prostore prilagoditi potrebama osoba s demencijom.	Problemi percepcije prostora i snalaženja u okruženju za osobe s demencijom. Elementi kojima okruženje možemo prilagoditi potrebama osoba s demencijom i suzbiti neželjena ponašanja. Sigurnosni faktori okruženja i signalizacija. Predmeti koji potiču angažiranost osoba s demencijom.	Sagledavanje zdravstvenih problema (vid i sluh) i spoznajnih ograničenja osoba s demencijom da percipiraju prostor, polaznicima će omogućiti razumijevanje kojim intervencijama im mogu omogućiti bolje snalaženje u vremenu i prostoru, spriječiti lutanje i utjecati na njihovu dobrobit.

4. MODUL: Ne farmakološke i farmakološke terapije		
<i>Kako utječu ne farmakološke i farmakološke terapije na osobe s demencijom?</i>		
9. TEMA - Ne farmakološke terapije (pregled osobina i djelotvornosti s primjerima ne farmakoloških terapija) + motivacijske tehnike		
Cijevi	Sadržaj	Ishodi
Pregled osobina, prikladnosti i djelotvornosti ne farmakoloških terapija u pojedinim fazama demencije kao oblika psihosocijalnih intervencija.	Kognitivne i emocionalne terapije Terapije kreativnim izražavanjem Terapije stimulacijom osjetila Okupacijske terapije Motivacijske tehnike	Razumijevanje osobina i djelotvornosti najčešće korištenih ne farmaceutskih terapija polaznicima će omogućiti shvaćanje kome su i kada prikladni pojedini terapijski pristupi i na koji je način moguće postići određene rezultate.
10. TEMA - Farmakološke terapije (lijekovi i popratne pojave), specifičnosti zdravstvene njege OSD, upravljanje s boli i palijativna skrb.		
Cijevi	Sadržaj	Ishodi
Objasniti specifičnosti zdravstvene njege i farmakoloških terapija u tretiranju neurodegenerativnih bolesti i psihičkih stanja osoba s demencijom.	Zdravstvena njega osoba s demencijom i situacije u kojima je potrebna pomoć specijalista. Lijekovi i dodaci prehrani koji se koriste u tretiranju neurodegenerativnih bolesti i psihičkih stanja. Popratne pojave najčešćih farmakoloških terapija kod osoba s demencijom. Upravljanje s boli kod osoba s demencijom.	Shvaćanjem potrebe specifičnih pristupa zdravstvenoj njezi osoba s demencijom i djelovanja najčešće korištenih lijekova koji usporavaju razvoj neurodegenerativnih bolesti i onih koji se primjenjuju u tretmanu psihičkih poremećaja polaznici će moći bolje razlikovati uzroke njihovih pojedinih ponašanja. Uočavanjem načina prepoznavanja neverbalnih izraza boli kod osoba s demencijom polaznici će moći lakše primjenjivati metodama upravljanja s boli.

III. dio: Integracija rada i upravljanje procesima njege i skrbi

5. MODUL: Planiranje, praćenje i evaluacija rada s OSD		
<i>Kako planirati, pratiti i evaluirati rad s osobama s demencijom?</i>		
11. TEMA: Integralni pristupi, intervencije i metode rada s osobama s demencijom i njihovom rodbinom.		
Cijevi	Sadržaj	Ishodi
<p>Objasniti specifičnosti (psiho)socijalnog rada s osobama s demencijom i njihovom rodbinom. Predstaviti načine sagledavanja života i potreba osobe s demencijom iz njezine perspektive i povezivanja institucionalne i neformalne skrbi o osobama s demencijom.</p>	<p>Integralni pristupi, intervencije i metode rada s osobama s demencijom i njihovom rodbinom iz perspektive socijalnog rada. Modeli izrade portreta osoba s demencijom i prilagođivanja njihovim potrebama i preostalim sposobnostima. Triangulacija (trokut) skrbi o osobi s demencijom (oboljeli – rodbina – socijalni radnik).</p>	<p>Usvajanjem načina sagledavanja svijeta demencije iz perspektive osoba s demencijom polaznici će moći preciznije kreirati integralne pristupe i intervencije potrebne osobama s demencijom i bolje usklađivati potrebe osoba s demencijom s njegom i skrbi koju im pružaju formalni i neformalni njegovatelji.</p>
12. TEMA: Način praćenja, planiranja i evaluacije rada s korisnicima doma umirovljenike, posebice s osobama s demencijom.		
Cijevi	Sadržaj	Ishodi
<p>Predstaviti zadaće upravljanja demencijom - načine planiranja, praćenja i upravljanja njegom i psihosocijalnim statusom osoba s demencijom.</p>	<p>Principi menadžmenta odjela za osobe s demencijom i kompetencije njezinog voditelja. Primjeri svjetskih standarda organizacije 'idealnog doma za osobe s demencijom'. Zadaće i mogućnosti upravljanja integriranom njegom i skrbi za osobe s demencijom. Metode procjene, praćenja i evaluacije zdravstvenog i psihosocijalnog statusa osoba s demencijom.</p>	<p>Usvajanjem obrazaca rukovođenja, planiranja, praćenja i evaluacije njege i skrbi o osobama s demencijom, polaznici će moći bolje sagledati potrebne procese organizacije rada i načina na koji trebaju usklađivati timski rad.</p>